

Messadi per la radunanza communal digls 22 d'avost 2025

Stimadas votantas e stimos votants

I suondan infurmaziuns davart las tractandas tgi vignan discutadas e deliberadas a caschung dalla radunanza communal digls 22 d'avost 2025.

Tractanda 3

Protocol dalla radunanza communal digls 18 da fanadour 2025

Igl protocol dalla radunanza communal digls 18 da fanadour 2025 è nia mess a disposiziun per invista allas votantas ed agls votants durant 30 deis sen canzleia communal ed er nia publitgia sen la pagina d'internet, tenor art. 29 dalla constituziun communal. Schinavant tgi na vignan inoltradas nignas protestas durant igl termin d'exposiziun, vign igl protocol declaro per approvo e vign sottascretg digl mastral e dalla protocollista.

Tractanda 4

Chint annual 2024 digl cumegn d'Albula/Alvra

Igl **chint economic 2024** concluda cun ena rendita totala da CHF 18'864'477.11 ed expensas totalas da CHF 19'258'289.57. Igl surple d'expensas monta a CHF 393'812.46. Chel è radond CHF 380'000.00 pi bass tg'igl surple d'expensas budgeto da CHF 775'200.00.

Tar las expensas totalas èn cudischeidas amortisaziuns dalla facultad administrativa da CHF 1'123'634.16. Cumpigleidas èn amortisaziuns extraordinarias da radond CHF 135'000.00 per igls projects an connex cun la sbova da Brienz/Brinzauls.

Finanzierungsausweis

	2020 CHF	2021 CHF	2022 CHF	2023 CHF	2024 CHF
Ergebnis laufende Rechnung	1'352'190	876'814	3'815'906	-297'020	-393'812
Abschr. Verwaltungsvermögen ordentlich	944'700	1'000'800	1'039'900	962'700	988'700
Abschr. Verwaltungsvermögen ausserordentl.	473'235	913'603	1'400'393	241'422	134'934
Einlagen in Spezialfinanzierungen, Fonds	101'470	44'793	255'200	77'831	327'999
Entnahmen aus Spezialfinanzierungen, Fonds	-668'506	-391'357	-238'821	-320'427	-404'910
Cash-Flow (Selbstfinanzierung)	2'203'089	2'444'653	6'272'578	664'506	652'911
Investitionen netto	-2'944'840	-321'196	-1'490'078	-283'428	-3'717'582
Finanzierungssaldo *)	-741'751	2'123'457	4'782'500	381'078	-3'064'671

*) + Abnahme Verschuldung und Aufbau flüssige Mittel / - Zunahme Verschuldung bzw. Abbau flüssige Mittel

Die Zeile «Cash-Flow» zeigt die Ertragskraft der Gemeinde, d.h. den Betrag welcher für die Eigenfinanzierung für Investitionen oder für den Schuldenabbau zur Verfügung steht.

Abweichungen zum Budget 2024

	Aufwand Abweichung CHF	Ertrag Abweichung CHF	Abweichung Netto CHF
0 Allgemeine Verwaltung	157'749	89'735	68'014
1 Öffentliche Ordnung/Sicherheit, Verteidigung	79'465	33'209	46'256
2 Bildung	12'535	4'911	7'624
3 Kultur, Sport und Freizeit, Kirche	-186'893	-128'377	-58'516
4 Gesundheit	411'940	1'272	410'668
5 Soziale Sicherheit	10'298	55'463	-45'165
6 Verkehr	92'392	35'905	56'487
7 Umweltschutz und Raumordnung	58'071	190'780	-132'709
8 Volkswirtschaft	-570'117	-376'384	-193'733
9 Finanzen und Steuern	-8'850	531'464	-540'314
Gesamttotal	56'590	437'978	-381'388

Igl chint d'investiziuns 2024 sera cun expensas da CHF 13'288'250.66 ed antradas da CHF 9'570'669.05. Las investiziuns nettas montan a CHF 3'717'581.61. Da chels monta la part netta per igls projects dalla «sbova Brienz/Brinzauls» radond CHF 1'389'000.00 (expensas CHF 10'092'000.00 / antradas CHF 8'703'000.00). Cun l'autofinanziazion realisada (cashflow) da CHF 652'910.81 resulta en manco da finanziazion da CHF 3'064'670.80. Damai n'on las investiziuns nettas betg savia neir finanztgidas cun meds gudagneas sez.

Las investiziuns bruttas sa basan sen igls credits deliberos dalla radunanza da cumegn e dalla suprastanza communal.

La **bilantscha per igls 31 da december 2024** demossa ena facultad administrativa da CHF 12'047'440.10. La facultad netta monta a CHF 14'606'580.26 (facultad finanziaria da CHF 21'143'758.68 manc igl capital ester da CHF 6'537'178.42). Igl capital agen per igls 31-12-2024 demossa en effectiv total da CHF 26'654'020.36 (incl. impegnis anvers finanziaziuns spezialas da CHF 6'570'374.28 e fonds da CHF 562'902.29).

Bilanzstruktur	2020	2021	2022	2023	2024
	CHF	CHF	CHF	CHF	CHF
Finanzvermögen	17'650'289	22'314'734	24'090'933	25'159'459	21'143'759
Verwaltungsvermögen	11'889'661	10'580'503	9'889'859	9'187'600	12'047'440
Total Aktiven	29'539'950	32'895'237	33'980'792	34'347'059	33'191'199
Fremdkapital	7'335'863	9'862'628	6'843'742	7'513'437	6'537'179
Eigenkapital inkl. Verpfl. Spezialfinanzierungen, Fonds	22'204'088	23'032'610	27'137'050	26'833'622	26'654'020
Total Passiven	29'539'951	32'895'238	33'980'792	34'347'059	33'191'199
Nettovermögen	10'314'426	12'452'106	17'247'191	17'646'022	14'606'580
<i>(Finanzvermögen - Fremdkapital)</i>					

Ena recapitulaziun digl chint annual 2024 è neida agiuntada a chest messadi. Digl chint annual 2024 detaglea so neir piglia invista sen la pagina d'internet www.albula-alvra.ch u tg'el so neir retratg sen la canzleia communal a Casti.

Nous stagn gugent a Vossa disposiziun er avant la radunanza communal an cass da dumondas specificas an connex cun igl chint annual 2024 digl cumegn d'Albula/Alvra.

La suprastanza communal propona d'approvar igl chint annual 2024.

Tractanda 5

Brien/Brinzauls: SIE veia da gôt Ruoinas/Arsa Gronda

Igl project cumpeglia la renovaziun dalla veia da gôt Ruoinas/Arsa Gronda. La veia renda accessibel divers gôts, las aclas Ruoinas, scu er en pro aint igl territori da Ruoinas. Pinavant vign la veia da gôt nizigeida scu senda da viandar da muntogna. L'avertura aint igl perimeter è neida realisada igl onn 1985 antras truppas militaras per incumbensa digl uriund cumegn da Brien/Brinzauls aint igl rom d'en project forestal. Aint igl frataimp ò la veia contanschia la fegn dalla dirada da veta ed igl è basigns d'ena renovaziun generala.

Per la cultivaziun digl gôt furma la veia la basa per acziuns cun cranas a cabel e serva scu piazza d'elaboraziun. Igls proxims 40 onns ègl da chintar cun ena quantiad da lenna da var 14'000 m³ scu consequenza da maseiras tgi introduceschan e promovon la renovaziun, scu er perveia d'intervenziuns da tgira per promover igl gaglinam da toss. Igl transport dalla madiera succeda cun tractors forestals. La veia da gôt è l'unica veia d'access agl perimeter da project e tot la lenna stò neir transportada sen chella veia. La fegnameira principala digl project è da mantigneir a lunga vista la funcziunalitad e l'utilisaziun dalla veia d'access existenta scu er da garanteir la siertad da carar.

Tenor igl preventiv montan igls costs per la renovaziun dalla veia da gôt Ruoinas/Arsa Gronda a radond CHF 280'000.00 (incl. TPV). La confederaziun ed igl cantun dattan ena contribuziun da 77 % digls costs imputabels. Per igl cumegn d'Albula/Alvra restan costs da CHF 64'400.00. Igl project duess neir realiso igl aton 2025.

La suprastanza communal propona d'approvar igl credit brut da CHF 280'000.00 (incl. TPV) per la renovaziun dalla veia da gôt Ruoinas/Arsa Gronda.

Tractanda 6

Brienzi/Brinzauls: procedura da perimeter Voia Tgaplotta – relasch dallas contribuziuns da perimeter

Igl favrer 2014 ò la radunanza communal da Brienzi/Brinzauls approvo la sanaziun e la renovaziun dalla veia communal Voia Tgaplotta e digls conducts d'ovra Plaz da vischnanca - Tgaplotta. Ins ò scumanzo cun las lavours da construcziun igl matg 2014. La collaudaziun è succedeida igl avost 2015.

Igls credits suandonts èn nias approvos per igl project:

07-02-2014	radunanza communal Brienzi/Brinzauls approvaziun sanaziun / renovaziun veia communal e conducts d'ovra Plaz da vischnanca – Tgaplotta, credit da construcziun	1'870'000.00
11-07-2014	radunanza communal Brienzi/Brinzauls approvaziun credit supplementar agl credit digls 07-02-2014 per igls conducts da provedimaint e da dismessa Sot Baselgia	97'000.00

Sa basond agl conclus dalla radunanza communal digls 7 da favrer 2014 ò la suprastanza communal da Brienzi/Brinzauls concludia igls 14 d'avregl 2014 d'instradar la procedura da contribuziun tenor art. 60 LPTGR/KRG, art. 22 OPTGR/KRVO ed art. 82 dalla lescha d'avertura digl cumegn da Brienzi/Brinzauls

(ErschG), per la sanaziun e l'amplificaziun dalla Voia Tgaplotta ed igls conducts d'ovra.

An consequenza dall'adattaziun digl project aint igl territori da Sot Baselgia per l'amplificaziun digls conducts d'ovra è succedeida ena midada digl territori cumpiglia. Chegl è nia publitgia igls 25 d'avost 2014, sa basond ad en conclus correspondent dalla suprastanza communal Brienz/Brinzauls digls 19 d'avost 2014.

Cun screiver a tot igls proprietaris pertutgias e cun publicaziuns aint igl figl uffizial regional ò la suprastanza communal da Brienz/Brinzauls infurmo igls proprietaris e la populaziun sur digls sies conclus cun infurmar sur dalla part digls costs dall'interessa publica da 40 % digls costs per la construcziun dalla veia e 50 % digls costs per igls conducts d'ovra, scu er digl territori cumpiglia. Igls conclus è nias publitgias igl onn 2014 ansemen cun igls plans da limitaziun previas digls perimeters da contribuziun.

Cunter la procedura d'introducziun e la midada digl territori cumpiglia per igls conducts d'ovra on divers proprietaris fatg opposiziun resp. recurs. A caschung dalla seduta digls 5 da matg 2015 ò la suprastanza communal Albula/Alvra relaschea igl conclus d'introducziun davart la procedura d'introducziun per la sanaziun e l'amplificaziun dalla Voia Tgaplotta cun igls conducts d'ovra e refuso igls recurs, schinavant tgi n'èn betg nias approvos. Ena protesta inoltrada alla dertgira administrativa digl cantun Grischun è neida refusada digl tottafatg cun la santienztga digls 5 da fanadour 2016 (A 15 29). Uscheia è igl conclus d'introducziun davart la procedura da contribuziun pertutgont la sanaziun e l'amplificaziun dalla Voia Tgaplotta e digls conducts d'ovra a Brienz/Brinzauls nia declaro giuridicamaintg valevel cun la repartiziun dall'interessenza publica e privata da 40 % part digls costs publica e 60 % part digls costs privata per la construcziun dalla veia e 50 % part digls costs publica e 50 % part digls costs privata per igls conducts d'ovra, scu er igls perimeters cumpiglias correspondents.

Igls costs da perimeter accumulos montan a CHF 733'418.00 per las persungas tg'èn oblieidas da paer contribuziuns.

Perveia dalla zona da planisaziun relascheda igls 18 d'avregl 2017 sur las zonas da biagier dalla vischnanca da Brienz/Brinzauls ò la suprastanza communal d'Albula/Alvra decida da sisteir la facturaziun dallas contribuziuns da perimeter anfignen tgi vala la zona da planisaziun. An consequenza digls fermes muvimaints dalla bova digls onns passos a Brienz/Brinzauls è la veia communal Voia Tgaplotta ed igls conducts d'ovra Plaz da vischnanca-Tgaplotta e Sot Baselgia nias donnageas puspe fermamaintg.

Perveia digls gronds donnos tgi existan gio ve dalla veia communal e ve digls conducts d'ovra è la suprastanza communal dall'opiniun da desister dalla

contribuziun da perimeter da CHF 733'418.00 e tgi las contribuziuns da perimeter duessan neir relaschedas. Aint igl chint annual 2018 è gio succedeida ena rectificaziun dalla valour, uscheia tgi la relascheda ò nign'influenza sen igl chint annual 2025.

La suprastanza communal propona da relascher las contribuziuns da perimeter da CHF 733'413.00 agls proprietaris da taragn.

Tractanda 7

Brien/Brinzauls: project translocaziun – credit finanziaziun transitorica

La suprastanza communal è actualmaintg ve d'elaborar igl project da translocaziun da Brien/Brinzauls per las abitantas ed igls abitants, scu er per igls sagondimorants an collaboraziun cun igl cantun. Igl è previsibel tgi l'elaboraziun e l'approvaziun da chel project antras la confederaziun ed igl cantun cozza anc var en onn. Chel project basigna er en messadi dalla regenza agl cunsegl grond digl cantun Grischun ed igl sies consentimaint.

Enqual persunga pertutgeida directamaintg tgi teira an consideraziun ena translocaziun preventiva, vign confruntada cun marcantas sfeidas finanzialas. Igls daners digl project da translocaziun corran pir, cura tg'igl project è lubia e las immobiglias pertutgeidas èn neidas spazzadas. Persungas tgi vottan translocar e tgi son gio cumprar avant en'immobiglia u tgi vottan biagier ensatge da nov, dovran igls meds finansials persiva, tgi èn lias actualmaintg anc ainten lour immobiglias a Brien/Brinzauls. Anfignen tg'igls daners son neir paeas tenor igl project descretg soura, dattigl ena largia da liquidaziun, tgi na so savens betg neir cuverta sen basa privata.

La suprastanza communal ò discuto chella problematica cun la regenza grischuna. L'administraziun da finanzas digl cantun Grischun ò mess an vista agl cumegn d'Albula/Alvra credits da tresorareia (varda reglamaint davart la tresorareia digl cantun Grischun; DG/BR 710.150) per pussibilitar agl cumegn la finanziaziun transitorica a persungas tgi vottan translocar. Las cundiziuns concernent la retratg/igl tschains/igl rambursamaint digl credit ston anc neir fixadas definitivamaintg tranter l'administraziun da finanzas ed igl cumegn. Igl credit vign a stueir neir antschainso conform alla fier. Igl cantun ò exprimia l'intenziun da tschartger pussebladads da mantigneir igl cumegn sainza donn da costs da tschains.

Tenor la legislaziun davart las finanzas ò la suprastanza communal la cumpetenza da prestar capital ester. La concessiun da credits a terzs loancunter è reglada aint igl artetgel 34 alinea 6 dalla constituziun communal e totga alla cumpetenza finala dallas votantas e digls votants alla radunanza communal, sch'igl import surmonta CHF 100'000.00 ad onn.

Igls credits da conceder èn garantias antras contract cun las persungas cun dretg da credit da Brienz/Brinzauls, seigl antras l'indemnisaziun digl project da translocaziun da Brienz/Brinzauls tgi stò neir lubia, u – an cass d'en donn total – antras la sieranza da bietgs digl cantun Grischun (GVG).

La suprastanza communal propona percheigl da dar la cumpetenza da conceder credits anfignen en import maximal da totalmaintg CHF 20'000'000.00 a persungas tgi vottan translocar, per igl frataimp anfignen tg'igls daners previas reflueschan agls pertutgias or digl project da translocaziun u da prestaziuns dalla sieranza da bietgs. Igls credits concedias dastgan neir utilisos sulettamaintg per la reacquisiziun da proprietad d'abitar (compra, construcziun nova). Aint igl singul cass corresponda l'otezza maximala digl credit all'indemnisaziun spitgeida or digl project da translocaziun. La suprastanza communal è l'intenziun da conceder igls credits sainza tschains. La restituziun da chels credits vign garanteida antras cunvignientschas correspondentas ainten en contract tranter las persungas tgi vottan translocar ed igl cumegn.

Tractanda 8

Rapport da gestiun / chint final

- Alvagni: sanaziun digl tschancung dalla Voia d'Aclas

A caschung dalla radunanza communal digls 13 da december 2023 è nia approvo en credit brut da CHF 390'000.00 (incl. TPV) per la sanaziun digl tschancung dalla Voia d'Aclas. Oss è avantmang igl chint final. Tenor chel è igl credit brut nia surmunto per en import da CHF 41'983.20. Igl costs da sanaziun totals importan CHF 431'983.20. Igl surpassamaint digls costs è d'attribueir surtot alla prolungaziun dalla stretga d'amplificaziun ed a ramplazzamaints da cuvreida supplementars percheigl tgi la stresa da basa era mengia debbla.

- Casti: sanaziun digl indrez da scoldamaint dalla tgesa da scola Cumpogna

A caschung dalla radunanza communal digls 14 da fanadour 2023 è nia approvo en credit brut da CHF 940'000.00 (incl. TPV) per la sanaziun digl scoldamaint aint igl indrez da scola Cumpogna a Casti. Igl chint final è oss avantmang. Igls costs da sanaziun montan a totalmaintg CHF 896'860.80. Tenor chel è igl credit brut nia sotpasso per en import da CHF 43'139.20. La contribuziun da promoziun digl Uffezi per energieia e traffic importa CHF 150'440.00. Igls costs restants per igl cumegn montan uscheia a CHF 746'420.80.

La suprastanza communal propona d'approvar igls rapports da gestiun / igls chints finals.